

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Városi közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hónap 28-án tartotta meg rendes közgyűlését *Weszprémy Zoltán* főispán úr elnöklésével. A bizottsági tag urak közepes számban jelentek meg a közgyűlésen, amely pedig elég gazdag volt érdekes részletekben. Ezen részletekről külön számunkunk be lapunk más helyén tárgyilagosan és minden szenvedelem nélkül.

Weszprémy Zoltán főispán ur kevéssel 3 óra után megnyitván a közgyűlést, üdvözlö a törvényhatósági bizottság egybegyűlt tagjait, jelezve a tárgysorozat fontosabb pontjait. Majd megkezdődött a társorozat letárgyalása a következőkben:

1. *Polgármesteri jelentés az 1907. évi december hóról.* Előadó: *Vargha Elemér* dr., polgármesteri titkár. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

2. *A belügyminiszter határozata a guti Tamásy-féle kaszáló bérleti ügyében.* Előadó: *Király Gyula* tanácsnok. A leiratot a közgyűlés tudomásul veszi.

3. *M. kir. kereskedelemügyi miniszternek leirata a Máv. pályatest felett a Diószegi-uton, a dohánygyár szomszédságában építendő felüljáró félköltségének elvállalása ügyében.* Előadó: *Vargha Károly* tb. tanácsnok. A közgyűlés a tanács- és jogügyi bizottság javaslatát elfogadva a felüljáró félköltséget elvállalja.

4. *Veszprém vármegye felirata a fogyasztási adóknak a városok részére átengedése tárgyában az országgyűlés képviselőházához támogatás végett.* Előadó: *Csóka Sámuel* tanácsnok. A közgyűlés a feliratot pártolólággal veszi tudomásul.

5. *Nagyvárad város átirata a pénzintézetek, avagy magánosok tulajdonában levő zálogházakban szedett kamatoknak leszállítása és állami zálogházak felállítására iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának támogatása végett.* Előadó: *Vecsey Imre* főjegyző.

A városi tanács azon javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy vegye tudomásul az átiratot. A tanácsi javaslatához először *Márton Imre* bizottsági tag szólt, azt indítványozván, hogy a közgyűlés oly szellemben pártolja a feliratot, hogy kéressék fel a kormány arra, hogy a zálogházak túl magas kamatlába törvényhozási uton mérsékeltesse.

Jósa Vince bizottsági tagnak az a nézete, hogy a város állítson fel zálogházat épp oly módon, mint ahogyan azt külföldön látható.

Weszprémy Zoltán főispán hivatkozva a város sokoldalú tevékenységére, nem találja szerencsés gondolatnak a városi zálogház felállítását és a maga részéről szivesebben járulna egy városi takarékpénztár felállításához (Lapunk már egy alkalommal sürgette is egy ily városi takarékpénztár felállítását).

Juhász Ignác bizottsági tag azt mondja, hogy bajos dolog volna városi zálogházat létesíteni városi takarékpénztár nélkül, míg az utóbbival kapcsolatban az első megvalósítható. Éppen azért azt indítványozza, hogy bizassék meg a városi tanács, hogy tegyen javaslatot egy zálogházzal kapcsolatos városi takarékpénztár felállítására.

A közgyűlés a *Juhász Ignác* bizottsági tag indítványát elfogadta.

6. *Udvarhely vármegyének a horvát obstrukció letörése ügyében kell feliratát a közgyűlés támogatja.*

7. *Weszprémy Zoltán* főispán ur bejelentése az igazoló választmány elnökének és három tagjának kinevezéséről. Előadó: *Vecsey Imre* főjegyző. A közgyűlés tudomásul vette főispán urnak bejelentését, mely szerint az igazoló választmány elnökévé *Ujfalussy József* dr., tagjaiul pedig *Kardos László*, *Nagy Lajos* dr. és *Somogyi Pál* bizottsági tagokat nevezi ki.

8. *Árvaszéki elnök jelentése az 1907. év II-ik feléről.* Előadó: *Bészler Károly* tb. főjegyző, árvaszéki elnök. A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

9. *Tiszti főügyész jelentése a folyamatban levő peresügyekről, az 1907. év II. felében.* Előadó: *Maggoss György* dr. főügyész. A bizottsági közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi.

10. *Tiszti főügyész helyettesítése a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányába az 1908. évre.* Előadó: *Vecsey Imre* főjegyző.

11. *Tanácsi bejelentés Thaly Kálmán országgyűlési képviselő ur nagybecsű muzeumi adományáról.* Előadó: *Oláh Károly* tanácsnok helyett *Tóth Emil* dr. aljegyző. A városi tanács javaslatára a közgyűlés kimondja, hogy *Thaly Kálmán* dr., országgyűlési képviselő urnak a városi muzeumnak szánt nagylelkű adakozásáért köszönő levelet küld.

12. *Tanácsi bejelentés az általános szabályozási terv és az építési szabályrendelet javaslat ügyében.* Előadó: *Varga Károly* tb. tanácsnok.

A városi tanács bejelentette, hogy az általános szabályozási tervet csak a legközelebb tartandó közgyűlésen terjesztheti be, mit a közgyűlés tudomásul vesz. A szabályozási terv bejelentésével kapcsolatban *Márton* Imre bizottsági tag szavá teszi, hogy „A Város“ c. lapban egy idő óta erősen személyeskedő cikkek jelennek meg. Már egyszer felszólalt ez ügyben, de a személyeskedések mindennek dacára sem értek véget, sőt még élesebbé váltak. Kéri van-e tudomása erről a tanácsnak és fog-e intézkedni, hogy jövőben hasonló hangú cikkek A Város-ban meg ne jelenjenek.

Ezután felolvassák az inkriminált cikket, melynek éle Juhász Ignác ellen irányul.

Vecsey Imre kijelenti, hogy bár „A Város“ c. lapnak ő a főszerkesztője, de sem a cikkek megírásáról, sem megjelenésükről tudomása nem volt és annak személyeskedő részével egyet nem ért.

Koncz Ákos nem tartja helyénvalónak, hogy a lap cikkeivel a közgyűlés foglalkozzék. Kijelenti, hogy meggyőződésből írta a cikkeket és azokról vállalta is a felelősséget. Önzetlenül ír a közügyekről, mert a lap szerkesztéséből semmiféle anyagi haszna nincs. Az interpellációt a sajtószabadság megsértésének tekinti. A lap szerkesztésére a mandátumot a városi tanácstól kapta s ha a tanács a mandátumot visszavonja, akkor visszalép a laptól, de ameddig szerkesztője marad A Város-nak, addig folytatni fogja jogos kritikáját.

Márton Imre előadja, hogy ez és hasonló cikkek alkalmasak arra, hogy a tanács és a közgyűlés közti egyetértést megbontsa. Ezen egyetértés szempontjából tartozott ide a felszólalás és ugyanezen okból kéri az intézkedést, hogy az ily hangú cikkeknek vége szakadjon.

Juhász Ignác azzal kezdi beszédét, hogy szívesen hallgatna, ha csupán személyéről volna szó. De „A Város“ c. lap szerkesztője nem az ő személyét akarja támadni, hanem az ő személyében a függetlenségi pártot, mely ellen annak a lapnak a szerkesztője mindig küzdött.

Most őt támadja a városszabályozási terv tárgyalása alkalmából azért, mert a városának és városa közönségének szeretete arra indította, hogy a tárgyalás alkalmával követelje azt, hogy a tervet szövegbe foglalják, hogy a végrehatás módzatait megállapítsák és a költségvetést megcsinálják. Tiltakozik az ellen, hogy ebbe az ügybe a sajtószabadságot belevonják. Ő nem akarja a sajtószabadságot korlátozni, mert az alkotmányunk egyik legfőbb biztosítója, de nem szabad azt a sárba sem rántani. Személyeskedni egy lapnak sem szabadna, annál kevésbé a város hivatalos lapjának, melyet a közönség tart fenn. Beszédét azzal fejezi be, hogy amint a közgyűlés a lapot megindította, úgy joga lesz ahhoz is, hogy megszüntesse.

Kovács József polgármester kijelenti, hogyha a szerkesztő tárgyilagossá lesz, folytassa kritikáját. Ez az ügy azonban a közgyűléshez nem tartozik. Ha valaki sértve érzi magát, van fórum, ahova fordulhat elégtételért. A tanács és a közgyűlés

közti összhangra vonatkozólag kijelenti, hogy az igen sajnálatos dolog volna, ha az összhangot megzavárnák. Ezt el kell kerülni. Kölcsönös egyetértésben kell a tanácsnak és a közgyűlésnek munkálkodni. Javasolja, hogy az incidens felett térjenek napirendre. A bizottság hozzájárult a javaslatához.

13. *Névszerinti szavazás (első ízben) Kolláth Mihály és neje helybeli lakosok Gólya-utca 2. számú házastelküknek városrendezési célból megvétele felett.* Előadó: *Vecsey* Imre főjegyző. A közgyűlés, miután a bizottsági tagok törvény által megkívánt számban nem voltak jelen, a szavazást a legközelebb tartandó közgyűlésre tűzte ki.

14. *Szakkbizottságok újból megválasztása illetve kiegészítése.* A szakkbizottságok részint újból alakultak, részint kiegészítést nyertek. A főispán ur a választások megejtésére két szavazatszedő bizottságot nevezett ki. Az első bizottság elnöke lett: *Komlóssy* Arthur, tagjai *Harsányi* Sándor és *Jósa* Vincze biz. tagok, míg a másodiknak elnöke: *Szilágyi* Imre, tagjai *Szabó* Lajos és *Sinka* Sándor.

A választások a következő eredménnyel végződtek:

A jog- és pénzügyi bizottságban megüresedett helyre a közgyűlés a *Szilágyi* Imre 45 szavazatával szemben 58 szóval *Körösi* Kálmán drt. választotta meg. A színházi bizottság tagjai lettek: *Rurger* Péter, *Fejér* Ferencz dr., *Komlóssy* Arthur, *Komlóssy* Dezső, *Kulcsár* Endre, *Nagy* Zsigmond dr., *Szent-Királyi* Tivadar, *Sámy* Béla és *Tóth* István. A bizottságból önkéntes lemondás folytán kimaradt *Somogyi* Pál és választás alatt *Márk* Endre, kiknek a színházi bizottságból való távozása veszteség a színház ügyeire. (Lapunk más helyén szólunk ezen manőverről.)

A szegényügyi bizottságba beválasztotta a közgyűlés *Dicsőfi* József, *Váczi* János, *Sinka* Sándor, *Varga* Lajos dr. biz. tagokat. *Márk* Endre a bizottságból kimaradt.

Az építési bizottságban megüresedett helyre *Györffy* Aladárt választotta meg a közgyűlés.

Az egészségügyi és kórházi bizottságba *Láng* Sándor dr. és *Tóth* Kálmán dr. kerültek be.

A gazdasági bizottság új tagjai lettek: *Kertész* Imre, *Polgári* Bálint, *Kecskés* Imre és *Bányai* Péter.

A számonkérőszékbe beválasztott: *Komlóssy* Arthur.

A hortobágyi intéző bizottság a régi maradt.

A nyugdíjellenőrző bizottságba a közgyűlés *Boldizsár* Kálmán drt. és *Takács* Bálintot választotta be.

15. *Tanácsi bejelentés a szőlő- és bortermező szövetkezet részvényekre vonatkozó határozatára.* Előadó: *Vecsey* Imre főjegyző. A városi tanács bejelentti, hogy a debreczeni szőlő- és bortermező szövetkezet részvényeit el akarta adni, mivel azonban a részvények nincsenek veszedelemben, azon javaslatot teszi, hogy a város tartsa meg a részvényeket. A közgyűlés az indítványt elfogadja.

16. *Özv. Stenczinger Károlyné ajánlata a Piac- és Csapó-utca sarkán levő házának és ezen ház-*

telek ondódi földjének a város részére eladása iránt. Előadó: Vecsey Imre főjegyző.

Vecsey Imre főjegyző előterjesztette, hogy a tanács özv. Stenczinger Károlyné házának megvételét indítványozza a Piac azon részének rendezése céljaira. A tanács 180 ezer korona vételért javasol. Ha pedig a tulajdonos ezen összegért a házat eladni nem akarja, úgy indítványozza a tanács, hogy bizassék meg a kisajátítási eljárás sürgős megindítására.

Márton Imre nem fogadja el a tanács javaslatát. Míg a Piac rendezését meg nem állapítják, a kisajátítási eljárásra jogcim nincs. Indítványozza, hogy bizassék meg a tanácsot az előkészítésre. Addig vegyék le az ügyet a napirendről.

Juhász Ignác: Nem lehet az ügyet a napirendről levenni. Régen huzódik, ezért minél sürgősebben kell most megoldani, annál inkább, mert a dolog huzódása nagy kárral jár a városra nézve. Nem fogadja el a tanács javaslatát sem, mely kötött megbizást foglal magában. A kisajátítási eljárás szintén eltartana 3—4 esztendeig. Ezek halasztást jelentenek, ezért nem fogadja el ezeket a módokat, hanem indítványozza, hogy hatalmazzák fel a tanácsot kötött megbizás nélkül, hogy lépjen érintkezésbe a tulajdonosokkal és igyekezzék megegyezésre jutni és erről szóló jelentését a legközelebbi, esetleg februárban tartandó rendkívüli-, de legkésőbb a márciusi közgyűlés elé terjessze be. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

17. Néhai Nagy András által a sikelnéma- és a felállítandó vakok intézele avára tett alapítványok alapító oklevelei elfogadása végett bemutatottak. Előadó: Vecsey Imre főjegyző.

A közgyűlés a bemutatott alapító okleveleket tudomásul veszi.

18. Varkony József vállalkozó kérvénye szerződésben megállapított vállalati árának felemelése iránt. Előadó: Vecsey Imre főjegyző.

A közgyűlés a vállalati árak 20%-kal való emelését megszavazta.

19. Czeizler József és társainak kérvénye a Tizenháromváros-utca új elnevezése iránt. Előadó: Varga Károly tb. tanácsnok.

A jogügyi bizottság Hajdu-utca névre, a tanács Szepesi-utca névre javasolja a Tizenháromváros-utca nevét megváltoztatni.

Dicsőfi József szerint meg kell tartani a történelmi vonatkozást az új névben is és ha már megváltoztatják a régi utcanevet, legyen Szepességi-utca.

Simonffy Imre ny. polgármester, kir. tanácsos amellet van, hogy Szepesi-utcának kereszteljük el Tizenháromváros-utcát. A Szepesi család Hunyadi János korában igen tekintélyes család volt, a család feje Hunyadi jobb keze volt.

Márton Imre nem barátja a névváltoztatásnak, de ha már elkeresztelik, nyelvtanilag is helyes nevet adjanak az utcának s ne Szepességi, hanem Szepesség-utcának nevezzék el.

Nagy Zsigmond nem kívánja megváltoztatni az utca nevét.

A közgyűlés szótöbbséggel úgy döntött, hogy meghagyja az utcát régi nevén.

20. Felelőbeszések a nyomdai állandó alkalmazottak megválasztása ügyében. Miután a felelőbeszést visszavonták, a közgyűlés e tárgy felett napirendre tér.

21. Tóth Mihály és neje felelőbeszése kaszálló-birtokukba nyuló városi terület elcserelése tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. Előadó: Király Gyula.

22. Riekl Géza felelőbeszése legelőbér törlése iránti kérelmét elutasító tanácsi határozat ellen. Előadó: Király Gyula tanácsnok.

A közgyűlés az ügyet visszaadta a tanácsnak azzal, hogy tanulmányozza át bővebben és hozza be a legközelebbi közgyűlésbe.

23. Nyugdíjazás és özvegyi segélyadás iránti ügyek. Előadó: Kovács Kálmán aljegyző. A közgyűlés a nyugdíjellenőrző bizottság javaslatát elfogadta.

Egyéb tárgy nem lévén, elnöklő főispán ur megköszönvén a megjelent bizottsági tagoknak a közügyek iránt tanusított érdeklődését, miután a jelen közgyűlésben elintézett ügyek hitelesítése idejéül január hó 29-ik napját tüzi ki, a közgyűlést bezárja.

A bizottsági tagok a főispán ur éltetése mellett oszlott szét.

Reflexiók a január 28-án tartott közgyűléshez.

Városunk 1908 január 28-án tartott közgyűlésében Márton Imre bizottsági tag ur interpellációt intézett a Tanácshoz a szerkesztésében megjelenő „A Város” c. lapban megjelent *A városszabályozási terv* c. cikkely tárgyában, kérve a Tanácsot, hasson oda, miszerint hasontartalmu cikkelyek ne jelenjenek meg a nevezett lapban ezentul.

Márton Imre bizottsági tag urnak szavaival ez alkalommal érdemlegesen nem foglalkozom, mert elvégre is el kell ismernem, hogy a kérdéses esetben az interpellációhoz, mint pártelnöknek, joga volt, bár annak tárgya egyáltalában nem volt beilleszthető a közgyűlési tárgysorozat keretébe. De nem foglalkozom másodsorban a bizottsági tag ur higgadt felszólalásával e helyütt azért sem, mert az érdemleges választ már megadtam néhány előszóval a közgyűlésben.

Kénytelen vagyok azonban — habár nem is szívesen — foglalkozni a Juhász Ignác bizottsági tag ur felszólalásával, aki olyan állításokat kockáztatott meg, amelyeknek komoly és elfogadható alapja nincs.

Juhász Ignác bizottsági tag ur ugyanis — elég könnyelműen — azt a vádat emelte ellenem a bizottsági közgyűlés előtt, hogy az általam írott cikkely nem is az ő személye ellen irányult, hanem a közgyűlés egyeteme és a függetlenségi párt ellen. Én tehát a Juhász Ignác ur állítását szétválasztom és kijelentem, hogy az én cikkelyem éle valóban nem a Juhász Ignác ur személye ellen irányult, hanem közgyűlési és a bizottságokban tanusított működésének egyik-másik része ellen. Én nem szoktam a sze-

mélyekkel foglalkozni, de mikor bárkinek is működését méltatom, vagy kritizálom, nevek említése nélkül nem mutathatok rá bírálatom tárgyára. Ezért került a *Fuháss Ignác* bizottsági tag ur becses neve tollam alá és fog kerülni a jövőben is, bármely lapban, ha az ő áldásos, vagy kevésbé szerencsés felszólalásáról számolok be olvasóimnak.

Ellenben állításának második részét, tudniillik azt, hogy írott cikkelyeimnek éle a bizottsági közgyűlés, vagy éppen az általam mindenkor nagyra becsült függetlenségi párt ellen irányulnak, határozottan tagadom és ha nem is minősítem rosszakaratu kijelentésnek, mindenesetre rá kell ütőm az elhamarkodott kritika bélyegét. A törvényhatósági közgyűlésnek hivatalból én is tagja vagyok, önmagamot ütőm tehát, ha a közgyűlés egyetemének tekintélyén ütőm csorbát. Erre azonban sem okom, sem jogom nincs, ellenben igenis van jogom, mint újságírónak és magán embernek igazságos kritikát gyakorolni a közgyűlés bármely tagjának közszereplése felett épp úgy, mint ahogy ezen jogos és igazságos kritikát a világ bármely részében megjelenő lapok hivatásos és értelmes újságírói is gyakorolják.

De nem irányult cikkem a függetlenségi párt ellen sem és azon cikkelyből vagy az általam írott kritikákból csak egy kevés jóakarattal is senki sem olvashatja ki a nekem tulajdonított animizást, annál kevésbé azt a gyűlöletet, amelyet nekem tulajdonít *Fuháss Ignác* bizottsági tag ur. Lapunk ugyanis egyáltalában nem foglalkozik politikával és négy év alatt még a *Fuháss Ignác* ur éles szeme sem fedezhetett fel abban politikai vonatkozású cikkelyeket, de még sorokat sem. Soha egy betűvel sem említettem a függetlenségi pártot, nemcsak azért, mivel semmi ügyem a párttal nem volt, de azért sem, mert világéletemben nem avatkoztam azon pártnak — sem külső, sem belső ügyeibe, — melynek tagja nem voltam, vagy nem vagyok.

Valóban igaz, hogy nem vagyok tagja az általam nagyra becsült függetlenségi pártnak. Hogy miért nem léptem be, azt nem tartozom megokolni, annyit azonban elárulok, hogy nem léptem be talán azért, mert nagyon hirtelennek találtam volna az átvedlést én, aki annak idején, éppen a január 26-iki nevezetes és szomorú napig a szabadelvű táborhoz tartoztam, részben pedig azért, mert úgy hallottam, hogy azok közül többen, akik ezt a salto mortalét megcsinálták, nem valami tulságosan meleg fogadtatásban részesültek a függetlenségi pártban, amin én, megvallom, nem is csodálkozom. És bár nem léptem be a függetlenségi pártba, a nemzeti ellenállás idején, úgy egyéni magatartásommal, mint tollammal a radikális irányt képviseltem, a királyi biztos tisztelgésében részt nem vettem és a helyi lapokban, valamint a budapesti újságokban tiltakoztam minden oly törekvés ellen, mely a nemzeti ellenállás letörését tűzte ki célul és elakarta seperni a törvényhatóságok önkormányzati jogát. Igazolhatják ezt azok, akik cikkelyeimnek annak idején szives figyelmükre méltatták, azon elismerő sorok, amelyeket abban az időben kaptam és tisztviselő társaim, akik tanúi voltak a nemzeti ellenállás idejében elfoglalt álláspontomnak.

De nem léptem be a függetlenségi pártba végül azért sem, mert, mint mások, úgy én is várom az országgyűlési pártok kialakulását. Várom egy új pártnak a hatvanhetes alapon való felépítését. Ha pedig azt fogom látni, hogy ennek a nemzetnek nincs más reménye és haladásának, önállóságának, nagy eszményei megvalósításának nem lehet más alapja, mint a függetlenségi és negyvennyolcas politika, ha azt fogom tapasztalni, hogy a hatvanhetes alap valóban elavult, hazafias kötelességemnek fogom tartani azt a pártot támogatni szavazatommal és tollammal, mely a haza szabadságának diadalára törekszik.

Mivel pedig mindezeideig azt látom, hogy a többségben levő függetlenségi és negyvennyolcas párt, igaz, hogy a politikai viszonyok és helyzetek sajnálatos kényszerűsége alatt, vagy éppen nyomása nyomán nem igen tudja beváltani a programjára írott elveket, megmaradok pártonkivülinek, ott azonban, ahol elveimmel megegyeztethetőnek tartom, a legnagyobb örömmel támogatom a többségben levő függetlenségi pártot. Es hogy semmiféle animozitással nem viseltetem a függetlenségi párt iránt, kijelentem, hogy a legutóbbi képviselőválasztásnál is Thaly Kálmán dr. urra szavaztam és a bizottsági tag választások alkalmából is a függetlenségi párt jelöltjeit támogattam szavazatommal.

Mindezek után kijelentem, hogy cikkelyeimben sem a bizottsági közgyűlésnek, sem a függetlenségi pártnak egyetemét sérteni nem akartam és soha meg nem sértettem és mindaddig, míg ezt a könnyelműen reám dobott vádat *Fuháss Ignác* bizottsági tag ur be nem igazolja, állítását az oly mondások közé sorolom, melyek még a valószínűség kritériumait is nélkülözik.

Ami végül *Fuháss Ignác* urnak a sajtószabadság meggyöngyítésére, vagy éppen letörésére irányuló szándékát illeti, csak annyit jegyzek meg és ennek a törvényhatósági közgyűlés színe előtt is kifejezést adtam, hogy ez a törekvés meddő fáradozás. *Fuháss Ignác* bizottsági tag ur a fórum munkása és mint ilyen szavaiban és cselekedeteiben a kritika ítélőszékei elé tartozik. Nem lehet kivétel sem jól teljesített közszereplése elbírálásánál, sem oly tevékenységénél, ahol a közös emberi gyarlóság: a tévedés őt is hatalmába keríti. És éppen azért valamint nem leszek fukarak a dicséretben, vagy elismerésben ott és akkor, ahol és amikor a fórumon való szereplését hasznosnak látom közügyeinkre, másrészt a jövőben is fentartom a jogot az igazságos elbírálásra mindazon esetben, amelyek nekem és nem *Fuháss Ignác* bizottsági tag urnak adnak igazat.

Fuháss Ignác biz. tag ur azon állítására, hogy „*A Város*“ közleményei nagyon alkalmasak a közgyűlés és városi tanács egyetértésének megbontására, — csak annyit jegyzek meg, hogy ne azonosítsa magát unos-untalan a közgyűlés egyetemével. Én nem a közgyűlés életét bírálom, hanem a *Fuháss Ignác* ur ottani szereplését veszem tollam alá, ha arra rászolgál. Vagyis ne burkolózzék a közgyűlés köpönyegébe, hanem a neki mondottakat vonatkoztassa egyedül önmagára. Mindenek felett pedig emelkedjék az emberismeret magaslatára, mert ez a bölcsesség

kezdeté. Aki haragszik, annak nincs igaza, ez az oka annak, hogy a közgyűlés többsége nem látott casus belli-t „A Város“ cikkelyeiben.

Magánéletemben és újságíró multamban soha senkit meg nem sértettem, a mások magándolgaiba nem avatkoztam és mint szerkesztő, soha sem irtam és soha fel nem vettem olyan cikkelyeket, melyek bárkit is kellemetlenül érintettek volna. Mert én a sajtószabadság jogát csak addig ismerem el jognak, míg az azzal vissza nem él. De másrészt végzetes szerencsétlenségnek tartanám a közügyekre, ha a sajtó csak himet varrna a közügy terén működőkre és nem merné a jogos kritikát ott is gyakorolni, ahol az talán, mint az orvosság: keserű a bevevőnek, de hasznos.

Amiből az következik, hogy míg tollam ereje el nem gyöngül, nemcsak Juhász Ignác biz. tag ur szereplését fogom bírálni, hanem mindazokét, legyenek azok barátaim, vagy ellenlábásaim, — akik a közügyek terén működnek.

Ennyit válaszul a Juhász Ignác biz. tag ur által mondottakra.

Koncz Ákos.

A kanadai kivándorlás.

A pénzügyi viszonyok szerencsétlen alakulása legjobban sújtotta mindenütt a legalsóbb népréteget, a munkások osztályát. Azonban az anyagi bajok terhét nem kevésbé érezték meg a kisiparosok és kiskereskedők, kik közül sokan az anyagi megsemmisülés szélére jutottak. A bajokon nem birt segíteni a kormány és ez volt az oka a nagy mértékben megindult kivándorlásnak. A jelenben Amerika nemcsak azoknak vált Eldorádójává, kik könnyen és gyorsan akartak meggazdagodni, hanem a kivándorlásra rászánták magukat mindazok az elemek, melyek itthon megélni nem tudtak. És megindult a kivándorlás s egész néptömegek özönltek be Amerikába az óvilágból. Egyideig Amerika csakugyan tudott munkát és megélhetést adni az európai bevándorlóknak, lassanként azonban hova-tovább egyre nehezebb lett a megélhetés az új világban is. Az Egyesült Államok aztán gondoskodtak arról, hogy a bevándorlást megnehezítsék. Azonban így sem sikerült gátat vetni ennek a modern népvándorlásnak. Végre aztán a tapasztalat visszafordította a kivándorlókat Amerikából. És egész csapata a munkásoknak jött vissza úgy hazánkba, mint Európa nyugati államaiba az Amerikába kivándoroltaknak. Ezekről aztán úgy, ahogy, az állam gondoskodott.

Mint most értesülünk, Kanada megtiltotta a bevándorlást. Idegen letelepedőt nem fogadnak be az országba. A montreali konzul értesítette erről gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, ki utasította a törvényhatóságokat, hogy Kanadába szóló utleveléket ne adjanak ki.

A munkás jóléti intézmények.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet debreceni osztálya január 30-án tartotta meg első felolvasó ülését. Fischer Mór budapesti gépészmérnök „Az angol munkás jóléti intézményekről“ magas színvonalon álló szabad előadást tartott. A tárgy közérdekű volta igen nagy számu, előkelő hölgy és férfi hallgatóságot vonzott az előadás meghallgatására. Ott láttuk Kovács József polgármestert. Király Gyula gazdasági tanácsost, Aczél Géza főmérnököt, a helyi gyártelepek vezetőit és az ipar- és kereskedelmi kamara kiküldöttjét stb.

Az előadó először ismertette a vasárnapi ligát, az angol egyetemet és az angol egyetemi ifjak

mozgalmát, melyek célja a munkások továbbképzése. Az oxfordi, cambridgei és londoni egyetemek a munkások részére rendezett rendszeres előadásokkal elérték azt, hogy ma az angol munkásság képzettség tekintetében első helyen áll.

A vetített képek bemutatták mindama jóléti intézményeket, melyeket Cadburg gyáros Bournvilleben és a Lever testvérek Port-Sunlight-ban munkásaik részére létesítettek. A gyárak és azokat körülvevő munkáslakóházak az angoloknak is mintául szolgálnak s valóban megérdemlik a modell factory (mintagyár) elnevezést.

Az angol munkásjóléti intézmények ismertetése után képekben láttuk az északi főműhely munkásai között létesült egyleteket, s végül az ország határain túl is elismert, kiváló diósgyőri munkásjóléti intézményeket.

Az élvezetes előadás tanulságos volta általános tetszéssel találkozott és a közönség azzal az őszinte óhajjal távozott, vajha hazánkban is így állnának már a munkásjóléti intézmények és általában a munkásviszonyok.

Hirek.

— **A polgármester ur banketje.** Városunk polgármestere Kovács József ur január 28-án vendégeiül látta városunk társadalmának előkelőségeit, a város törvényhatóságának bizottsági tagjait, a tanácsot, tisztikart az Arany Bika disztermében. A polgármester ur szives meghívására mintegy kétszázán jelentek meg a helyben állomásozó katonai méltóságok, kir. tábla, egyházak és állami hivatalok, vármegye köréből, továbbá ott láttuk a városi tanácsot, tisztikart és a törvényhatósági bizottsági közgyűlés számos tagját.

A vacsorán, mely Németh András szakértelmét dicsérte, a Magyar Testvérek zenekara játszott és a minden fogásában izletes vacsora a legjobb hangulatban folyt le.

Az első felköszöntőt a házigazda mondta vendégeire üritve poharát. Megemliti beszédében, hogy a nemrég idők politikai hullámai szétszörták azokat a munkás erőket és vezető férfiakat, akik arra vannak hivatva, hogy közösen munkálkodjanak a város érdekében. Az egymás nemes intencióit megértő és a város nagyságát és fejlődését szívükön hordozó tényezőkre, egybegyűlt vendégeire mond áldomást.

A tetszéssel fogadott nemes hangú beszéd után K. Tóth Kálmán lelkész állott fel és éltette városunk polgármesterét, kinek egyik főérdeme, hogy a közös munkára együvé kívánja hozni a jóakaratu elméket és szíveket.

Weszprémy Zoltán főispán a polgármestert élteti és óhajtja, hogy a polgármester és tisztikar együttes munkálkodása jegyében tapasztalt munka a jövőben is a város javára szolgáljon.

Vecsey Imre főjegyző a tanács és tisztikar nevében köszönti fel a város fejét. Szivesen említi fel, hogy a hat év tapasztalatai azt igazolják, hogy a polgármester nagy tudással és szeretettel intézi és vezeti a város ügyeit. A tanács és tisztikar

nevében élteti a polgármestert, áldást kívánva működésére.

Szücs Miklós dr. törvényszéki elnök gyönyörű beszédben élteti a polgármestert, kit mint ügyvédet mindenkor nagyrabecsült. Meg van győződve, hogy a polgármesternek sikerül a város szunnyadó nagy erőit életre kelteni és megalkotni a város nagyságát.

Kovács Gyula alispán szintén a polgármesterre üríti poharát törvényhatósága nevében, majd Weér György táblai tanácselnök állott fel és igen szép tartalmas beszédben éltette a házigazdát és Debreczen sz. kir. várost. Felköszöntőt mondtak még Sinka Sándor tanár. Szilágyi Bálint ügyvéd és még többen a lakoma folyamán.

A nagy és diszes társaság a késő éji órákig maradt együtt a legderültebb hangulatban.

— **A szakbizottságok megalakítása.** Városunk legutóbb tartott közgyűlésében részben újjáalakították, részben kiegészítették az egyes bizottságokat. A magunk részéről szívesen elismerjük, hogy érdemes férfiak kerültek be a bizottságokba, de bevalljuk, hogy sehogysen tudjuk megérteni azt, hogy miért kellett Márk Endrét a bizottságokból kibuktatni. Márk Endre éveken át munkás tagja volt a közügyeknek, a bizottsági tagságot nemcsak megtiszteltetésnek tekintette, hanem oly mezőnek, amelyen dolgozni is kell. És ezen a munkamezőn becsülettel állotta meg helyét mindenkor, ezt még ellenfelei is kénytelenek beismereni, ha egy csöpp igazságérzet van bennük. És ennek dacára kibuktatták a titkos szavazás segélyével a bizottságokból. Különösen sajnáljuk Márk Endre távozását a színügyi bizottságból. Sajnáljuk, mert Márk Endre széles látókörénél, művészeti érzékével és annak révén, hogy valamivel túl is járt Basahalmán, nagyon is hasznos és érdemes tagja volt a színügyi bizottságnak. Kiktől indult ki az irtásnak ezen munkája, nem keressük, pedig igen könnyen reájuk akadnánk, annyit azonban kötelességünk kimondani, hogy amily mértékben sajnáljuk a *Somogyi Pál* lemondását a színházi bizottság tagságáról, épp oly mértékben csodálkozunk azon, hogy ebből a bizottságból a bizottság egyik ereje és szókimondó harcosa kimaradhatott.

— **Halálozások.** Lapunk mult heti számának lezárása után vettük a gyászjelentést, mely *Bársony Jánosnak*, a gróf *Károlyi* család nyugalmazott intéző tisztartójának elhunytáról értesített bennünket. A megboldogultban *Kenézy Gyula* dr. igazgatótanár, főorvos és *Illéssy Gyula* tb. jegyző apósukat gyászolják. *Barsony János* egész életében a kötelességek embere volt és tudásával, műveltségével és szívjóságával mindnyájunk tiszteletét bírja. A régi gárda egyik kiváló tagja volt, aki azonban mindig haladt a korrallal, szeretetben és becsülésben élve azok között, kik mondhatatlan szeretettel ragaszkodtak személyéhez. Szép családnak volt a törzse és hogy kidőlt a nemes fa, szomorúság költözött az őt szerető szívekbe. Szívünkben őhajtjuk, hogy a Gondviselés vegyítsen vigasztalást övéi bánatába, a megboldogult pihenése pedig legyen csendes és emlékezete oly tisztelt, mint amilyen nagyrabecsült volt életében.

Ugyancsak súlyos csapás érte *Györffy Aladár* nagykereskedő, bizottsági tagot anyósának *Tóth Gyuláné* urasszonynak elhunytával. A megboldogult mintaképe volt az igazi magyar urasszonyoknak, ki szívének jóságával, nagy műveltségével és családjára iránt érzett mélyes szeretével boldo-

gítója volt a körnek, hová az Isten keze helyezte. Temetésén ott láttuk városunk társadalmának minden rétegét, akik igaz könnyekkel siratták a nemeslelkű elhunytat. Hivatásának betöltése után találja fel jutalmát a Mindenható szívében, a gyászba borult családnak pedig nyújtson vigasztalást a vigasztalás egyedüli és örök forrása.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Rotschnek Jenő dr.-t újabb két év tartamára tanársegéddé nevezte ki és szolgálattételre továbbra is a debreczeni gazdasági akadémiához osztotta be.

— **Kérelem.** Lapunk felelős szerkesztője tisztelettel felkéri mindazokat, akiknek gyászjelentésekből gyűjteményük van, legyenek szivesek azokat a városi közlekvéltárnak megőrzésre átengedni.

— **Nagy Bálint aranylakadalmá.** L. Nagy Bálint biz. tagtársunk január 25-én tartotta aranylakadalmát, mely alkalommal lakomát adott vendégszerető házában. A vacsorán a családhoz tartozókon kívül jelen voltak Wesszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Dicsőfi József lelkész nejevel, Márton Imre ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke, Ujfalussy József dr., igazgató-főorvos, Koncz Ákos tb. tanácsnok nejevel és még igen sokan városunk társadalmából. Az aranylakadalmas párra felköszöntőt mondtak: Dicsőfi József lelkész, Kovács József polgármester, Márton Imre ügyvéd, Sinka Sándor tanár és Koncz Ákos tb. tanácsnok. A vendégek a Rácz Károly gyönyörű muzsikája mellett kellemesen töltötték az órákat az aranylakadalmas házban.

— **A rendőrfőkapitány ur figyelmébe.** Debreczen sz. kir. város háztulajdonosai a legjobb akarattal azon vannak, hogy házuk képe külsőleg is csinos, tiszta legyen. Erre való törekvéseiket azonban az utcai suhancok és neveletlen, durva életű gyerekek meghiúsítják, mert alig festenek vagy meszelnek be egy-egy házat, másnap már össze-vissza vannak falai karmolva és piszkítva. Nagyon helyesen tenné a főkapitány ur, ha napiparancsban adná ki a rendőrlégénységnek, hogy kísérjék ezt a vandalizmust kettőzött figyelemmel és büntessék azokat, akik a ház falait rongálják és bemocskolják. Egy pár szigorú büntetés intő példa lesz és megköti azok kezét, akik gyermekek pajzanságból, vagy éppen durva rossz akaratból kárt okoznak a háztulajdonosoknak.

Szerkesztői üzenetek.

Egy bizottsági tag. A felelős szerkesztő köszöni a szíves sorokat és elteszi azokat legszebb emlékei közé.

R. S. Szatmár. Egy időben járt nálunk is az illető vállalat egyik megbízottja és tárgyalt velünk abban a kérdésben. Mivel azonban a megírandó közlemények felett túlságos cenzurát kívánt alkalmazni, a dolog abban maradt. Ha jól emlékezünk, a vállalat ivenként hatvan korona írói tiszteletdíjat helyezett kilátába. Egyébiránt a vállalat, mint azt kiadványai bizonyítják, nemcsak megbízható, hanem dicséretes és hazafias munkát is végez.

T. A. Arad. Február végével elkészülünk vele, most van sajtó alatt. Addig kérem szíves türelmedet. A másik kérdésre a dolog természeténél fogva — magánlevélben adok választ.

— **s. — r. Ujfalu.** Nemeségi ügyekben szíves készséggel állunk rendelkezésére. A kért nemeslevél bizony nagyon rossz állapotban van és csak nehezen olvasható, mivel a penész már ugyancsak ellepte. Ami a másolás és fordítás díját illeti, annak nagysága több körülménytől függ. A jelen esetben együttvéve mindkettő címerfestéssel Kétszáz korona.

B. D. dr. Lehet, hogy az illetőnek van igaza, de a törvény rideg szakasza mást mond. Lehet felette vitatkozni, de az ítéletben jobb megnyugodni.

Panaszos. Ne méltóztassék az illető bérkocsist kimélni. Nem szolgált rá a cirógatásra. A levelező-lapot eljuttattuk a főkapitányhoz, aki erélyesen meg fogja torolni a gorombaságot.